

جزوه آموزشی آنژیوگرافی و آنژیوگرافی

هدف کلی :

افزایش رضایتمندی بیماران و پرسنل

اهداف اختصاصی :

- ۱- پیشگیری از عوارض بعد از عمل
- ۲- بازگشت هرچه سریع تر بیماران به زندگی روزمره و خود مراقبتی
- ۳- کاهش اضطراب بیماران و همراهی
- ۴- افزایش آگاهی پرسنل و بیمار
- ۵- پیشگیری از وقوع بیماری در سطح عمومی با افزایش آگاهی خانواده ها
- ۶- کاهش تعداد روزهای بستری و هزینه های درمان در بیمارستان

پرستار باید بداند:

- ۱- در صورت امکان قبل از ورود بیمار به بخش یا هنگام پذیرش خود را به بیمار معرفی کند در غیر اینصورت در اولین برخورد خود و بخش را کامل به بیمار معرفی کند .
- ۲- ارتباط موثر و توأم با احترام متقابل برقرار نمایید و بیمار و خانواده وی را در امور دخیل نمایید .
- ۳- به سوالات بیمار و همراهیان به طور کامل و دقیق و مختصر پاسخ دهد .
- ۴- در تمام مراحل درمان جهت بیمار توضیح در حد درک و تحصیلات بیمار به وی داده شود و بازخورد آن بررسی شود و در همه حال صادقانه پاسخ دهید و بیمار و خانواده وی در جریان همه اتفاقات قرار دهید.
- ۵- در مورد تجهیزات و اقدامات درمانی و تجهیزات و اقدامات پاراکلینیک به بیمار توضیح دهید .
- ۶- درد و مشکلات بیمار را هرچند مختصر جدی بگیرید .
- ۷- در همه موارد رعایت حریم بیمار و تفاوت های جنسیتی را بنمایید .

بیمار باید بداند :

الف) نوع عمل:

آنژیوگرافی روندی است که دقیق‌ترین اطلاعات ممکن از عروق را تهیه و قبل از عمل در اختیار جراح قرار می‌دهد. بر پایه این اطلاعات، جراح می‌تواند برخی از بیماری‌ها را بدون نیاز به عمل جراحی باز، درمان کند و در صورت نیاز به عمل باز، این اطلاعات، جراح را در انجام سریع و دقیق این امر یاری می‌رساند. امروزه آنژیوگرافی به منظور تشخیص، به صورت سرپائی از دو طریق کشاله ران و مچ دست انجام می‌گیرد. ابتدا از طریق یک کاتتر که وارد فضای داخل عروقی شده‌است و تا مبدأ عروق مورد بررسی هدایت شده‌است ماده حاجب به ابتدای رگ مورد بررسی تزریق می‌شود و سپس تصویربرداری رادیوگرافیک انجام می‌شود. عروق دچار تنگی یا اتساع یا انسداد در تصویر کاملاً مشخص هستند. درحقیقت آنژیوگرافی، روش استاندارد طلایی برای تشخیص تنگی‌ها یا سایر اختلالات عروقی می‌باشد.

در حین انجام آنژیوگرافی ممکن است از شما چند کار خواسته شود به عنوان مثال: نفس عمیق بکشید، نفس خود را نگه دارید، سرفه کنید یا موقعیت دست خود را تغییر دهید. در زمان آنژیو، الکترودهای روی سینه برای ثبت نوار قلب به شما وصل هستند. همچنین ممکن است مواد ضد انعقاد (آنتی کوآگولانت) برای اجتناب از انعقاد خون به شما تزریق گردند.

بیمار هنگام آنژیوگرافی هوشیار بوده و تمام مراحل را می‌تواند مشاهده نماید. انجام آنژیوگرافی حدود یک ساعت طول می‌کشد که شامل مراحل قبل و بعد از آن نیز می‌باشد.

اساس **x-ray angiography** مشابه **x-ray** های معمولی است. تنها تفاوت آنژیوگرافی با **x-ray** در این است که اشعه X میرا شده توسط تشدیدکننده‌های تصویر و نتایج تصویر با **TV camera** نمایش داده می‌شود. در سیستم‌های آنژیوگرافی جدید، هر فریم از سیگنال **TV** آنالوگ به فریم دیجیتال تبدیل شده و در حافظه کامپیوتر ذخیره می‌شود.

ب) علائم و نشانه های بیماری:

۱- درد قلبی که در پشت کتف‌ها و گاهی معده متغییر متغییر و گاهی با فعالیت بدتر می‌شود

۲- تنگی نفس

۳- افزایش فشار خون و پارگی در هریک از عروق و ایجاد انواع سکنه های مغزی و قلبی

۴- حمله ناگهانی قلبی و از دست رفتن هوشیاری

ج) نحوه عمل:

این وسیله به صورت لوله های ظریف از جنس فلز است و پزشک به کمک آن با اطمینان بیشتری کار آنژیوپلاستی را انجام می دهد. در طی این روش پس از گشاد نمودن محل تنگی با بالون برای جلوگیری از عود تنگی، استنت در محل تعبیه می گردد..

استنت قبل از استفاده در اندازه کوچکی جمع شده و دور یک بالون کاتتر قرار می گیرد.

سپس استنت به محل انسداد برده می شود و با باد کردن بالون داخل آن با فشار بالا، استنت در جدار رگ تعبیه می گردد. استنت هایی که در حال حاضر استفاده می شود معمولاً به شکل دائمی داخل رگ باقی مانده و آن را بازنگه می دارد، البته استنت های جدیدتری هم ارائه شده که پس از چند ماه جذب بدن می شوند و اثری از آنها باقی نمی ماند

د) علائم خطر:

- ۱- درد در محل ورود کاتتر
- ۲- کبودی یا ورم در محل عمل یا عضو
- ۳- خونریزی ناگهانی در محل عمل
- ۴- سردی کاهش حرکت در اندام محل عمل

ذ) مراقبت های بعد از عمل:

۱- حداقل تا ۲۴ ساعت نباید لخته روی محل کشاله ران را از پوست جدا کنید و بعد از آن می توانید حمام بروید.

۲- حداقل تا ۲ روز استراحت نسبی داشته باشید و از فعالیت شدید خودداری کنید.

۳- داروهای تجویز شده توسط پزشک را به دقت مصرف کنید و آن را فراموش نکنید. مصرف آسپیرین و کلوپیدگرل

۴- روز قبل استحمام کرده و موهای زائد کشاله ران تمیز شود.

۵- صبح روز آنژیوگرافی از مصرف مواد غذایی اجتناب شود.

۵- مصرف داروها تحت نظر پزشک ادامه یابد [۲].

مراقبت‌های بعد از آنژیوگرافی:

۱. حداقل به مدت ۶-۵ ساعت روی تخت استراحت کنید.
۲. تا ۱۲ ساعت از خم کردن عضوی که جهت آنژیوگرافی به کار رفته است (مفصل ران یا مچ دست) خودداری کنید.
۳. پس از ترخیص، به آهستگی قدم بزنید.
۴. توصیه می‌شود تا چند روز از انجام فعالیت‌های شدید و ناگهانی خودداری کنید.
۵. چنانچه درد و تورم در محل آنژیوگرافی وجود داشت، می‌توانید از مسکن استفاده کنید همچنین کمپرس گرم بلا مانع است. اگر درد و تورم شدید بود، به پزشک مراجعه کنید.
۶. سی‌دی و جواب آنژیوگرافی را از بخش آنژیو تحویل گرفته و در مراجعات بعدی همراه داشته باشید
- ۴) پلاویکس برای شما الزامی است و قطع آن بدون دستور پزشک خطرناک است چرا که می‌تواند باعث لخته شدن فنر داخل رگ و انسداد کامل آن شود.
- ۵) اگر بعد از آنژیوپلاستی قصد مراجعه به دندان‌پزشک را دارید مصرف داروهای ضد انعقاد را اطلاع دهید.
- ۶) رژیم غذایی مناسب را به دقت رعایت کنید، بهترین رژیم مصرف غذاهای کم نمک و کم چربی می‌باشد.
- ۷) در ۶ هفته اول پس از استنت گذاری، تصویر برداری با ام آر آی (MRI) نباید بدون تایید متخصص قلب صورت گیرد. البته ابزارهای شناسایی کننده فلز (مانند آنچه در فرودگاه‌ها استفاده می‌شود) اثری بر استنت ندارند.

برگرفته از:

Kulaylat MN, Dayton MT. Surgical complications. In: Townsend CM Jr, Beauchamp RD, 7th ed. Philadelphia, PA: Elsevers BM, Mattox KL, eds. Sabiston Textbook of Surgery. 2017;chap ۱۲.

Singh K, Anderson E. Harper JG. Overview and management of sternal wound infection. 2011;25(1):۳۳-۲۵. PMID: ۲۲۲۹۴۹۴۰. www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22294940.

ICU.OH
پنجابستان مہر حضرت عباس